

Nogle af udvalgets spørgsmål til henholdsvis statsministeren og justitsministeren og disses svar herpå

Statsministeriet
Den 28. maj 1985

I skrivelse af 24. maj 1985 (B 5, B 64 og L 167 – bilag 18) har udvalget udbedt sig statsministerens eventuelle bemærkninger til betænkning over forslag til lov om et teknologinævn for så vidt angår nævnets placering under statsministeren, under hensyn til statsministeriets struktur.

I denne anledning skal jeg udtale følgende:

I. I henhold til grundlovens § 14 bestemmer kongen ministrenes antal og forretningsfordeling imellem dem, hvilket betyder, at det er regeringens kompetence at afgøre, under hvilket ministerium et sagsområde skal henhøre.

Når der i lovforslag fastsættes bestemmelser om, at et bestemt sagsområde hører under en bestemt minister, er der nærmest kun tale om en praktisk og ikke en egentlig retlig kompetenceforskrift. Retligt bør ministerens navn indtil stadfæstelsen læses som »vedkommende minister«.

Vedtager folketinget ved 3. behandling, at teknologinævnet skal henhøre under statsministeriet, og stadfæstes lovforslaget, er teknologinævnet i kraft af stadfæstelsen, der sker ved en kongelig resolution, henlagt under statsministeriet, indtil regeringen ved en ny resolution måtte bestemme en anden placering.

Denne kompetencefastsættelse er så kraftigt forankret i vort politiske system, at det hidtil ikke er sket, at folketinget har vedtaget en ressortfordeling, som regeringen ikke kunne acceptere. Jeg skal her blot minde om afgørelsen i 1983 om placeringen af direktoratet for udlændinge i justitsministeriet.

II. Siden 1962 har det været skiftende statsministres opfattelse, at statsministeriet ikke skulle være et egentligt fagministerium, men først og fremmest statsministerens sekretariat. De fleste af de sagsområder, der i tidens løb

var samlet i statsministeriet, er flyttet til andre ministerier, og der er i dag kun et meget begrænset antal departementale sager tilbage i statsministeriet. Størstedelen af statsministeriets personale er beskæftiget med opgaver vedrørende regeringsarbejdet samt en række skiftende ad hoc-opgaver.

Også statsministeriets organisatoriske struktur er blevet tilpasset disse opgaveændringer. Den i ministerierne sædvanlige hierarkiske struktur er stort set blevet forladt.

En henlæggelse af teknologinævnet til statsministeriet er derfor administrativt uhenigtsmæssigt, hvortil kommer, at statsministeriet ikke i øvrigt beskæftiger sig med teknologiske opgaver.

Som ansvarlig for ressortfordelingen mellem ministrene har jeg derfor overvejet, under hvilket andet ministerium teknologinævnet kunne placeres, såfremt lovforslaget gennemføres. Jeg er her kommet til det resultat, at nævnet bør placeres under undervisningsministeriet som det ministerium, der i forvejen varetager såvel en række teknologiske som folkeoplysende opgaver.

III. Som af flertallet (S + SF + RV) i betænkningen bemærket er der ved den rent formelle placering, teknologinævnet skal have i forhold til statsministeren, i realiteten tale om en reel tilknytning til folketinget, der er udtryk for en principiel nydannelse.

I forhold til den sædvanlige placering af et nævn i relation til vedkommende minister – hvor ministeren normalt heller ikke har instruktionsbeføjelser – er der tale om følgende forskelle:

- 1) Ministeren har ingen indflydelse på sammensætningen af nævnet, herunder udpegelsen af formanden.
- 2) Ministeren har ingen indflydelse på nævnets forretningsorden.
- 3) Ministeren har ingen udnævnelsesbeføjelse vedrørende sekretariatet.